

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2009

Annual Report and Financial Statement for 2009

SKANSEN

Vision & uppdrag

Friluftsmuseet Skansen ska vara i världsklass,
lustfyllt och tillgängligt för alla.

Vision fastställd av styrelsen 2008-02-19

FRILUFTSMUSEET SKANSENS UPPDRAG ÄR att, med gästen i centrum:

- Ge insikt om och upplevelser av Sveriges kultur- och naturhistoria, i relation till samtiden och med sikte på framtiden. Skansen ska bedriva folkbildning, som en grund i verksamheten.
- Gestalta bilder av kultur och natur i Sverige, i huvudsak från 1700-talet och framåt, utifrån dokumenterad kunskap och så trovärdigt som möjligt. Skansen ska vårda och bevara samlingarna av byggnader, föremål, växt- och djurarter. Skansen ska vidare bidra till bevarandet av mångfald med betoning på nordiska djur och växter.
- Vara en engagerande och lustfylld nationell mötesplats och en politiskt och religiöst obunden arena för en mångfald av kulturyttringar. Skansen ska vårda och utveckla anläggningen som kultur- och naturmiljö. Skansen ska vidare skapa goda förutsättningar för alla gäster, oavsett ålder och bakgrund, att mötas.

- Inom ramen för uppdraget ska Skansen, utan att göra avkall på självständighet, kvalitet och trovärdighet, skapa en ekonomi som möjliggör egen utvecklingskraft. I detta ingår ett aktivt deltagande i ett varierat nationellt och internationellt samarbete.

UTTRYCKET ”MED GÄSTEN I CENTRUM” är ett gästlöfte som innebär att:

- Skansen ska befästa och utveckla sin ställning som uppskattat besöksmål för en stor och bred publik, i alla åldrar och från alla nationer.
- Skansens gäster ska alltid mötas av ett mångsidigt utbud av högsta kvalitet och ett gott mottagande. Efter avslutat besök ska våra gäster vara nöjda och vilja rekommendera ett Skansenbesök till andra samt själva vilja komma tillbaka.
- Alla Skansenmedarbetare ska sätta gästen i centrum och aktivt bidra till nöjda gäster.

Vision & mission

Skansen shall be a world-class, open-air museum,
enjoyed by all and accessible to everyone.

Agreed by the Skansen Board on 19th February 2008

THE SKANSEN OPEN-AIR MUSEUM’S mission embraces the following tasks with focus on our visitors:

- Providing insights into Sweden’s heritage and natural history relative to the present day and with an eye on the future. Popular education will have a fundamental place in Skansen’s operations.
- Portraying life and nature in Sweden mainly from the 18th century onwards as accurately as possible based on well-documented knowledge. Skansen shall conserve the collections of buildings and physical objects as well as species of plants and animals. Skansen shall also help to preserve diversity with a focus on Scandinavian animals and plants.
- Act as an engaging and enjoyable national meeting place and an arena independent of political or religious affiliations for diverse cultural manifestations. Skansen shall conserve and develop the site and its buildings as both a natural and a historical environment. And Skansen shall promote opportunities for all visitors to meet regardless of age or background.

- Within the framework of its mission, Skansen shall, without detriment to its independence, quality and credibility, create a financial base that allows it to develop from its own resources. This will include active participation in a diversity of national and international collaboration.

THE EXPRESSION “FOCUS ON OUR VISITORS” is a promise to visitors that entails the following aspects:

- Skansen will affirm and develop its position as a major attraction for a large and diverse public of all ages and from all nations.
- Skansen’s visitors will always be offered a diversity of events of the highest quality and shall be well received. At the end of their visit they should feel pleased and eager to recommend Skansen to other people, as well as wanting to return themselves.
- All Skansen staff shall “focus on our visitors” and shall actively help to ensure visitor satisfaction.

Innehåll

Contents

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

ANNUAL REPORT

Skansenchefen har ordet	2
Director's statement	
Ett starkt år för Skansen	4
A strong year for Skansen	
Skansen i världen	6
Skansen in the world	
Skansen – en riksangelägenhet	10
Skansen – A national concern	
Traditionerna föds och lever vidare	14
Traditions are born and live on	
För framtidens Skansen	18
Skansen in the future	
Skansen i siffror	24
Skansen in figures	26

ÅRSREDOVISNING

ACCOUNTS AND FINANCIAL STATEMENT

Förvaltningsberättelse 2009	28
Resultaträkning	31
Statement of profit and loss	
Balansräkning	32
Balance sheet	
Kassaflödesanalys	33
Cash flow	
Noter	34
Styrelsens underskrifter	41
Signatures of the Board	
Skansen tackar	43
Skansen is grateful	

Skansenchefen har ordet

Director's statement

🇸🇪 **SKANSEN HAR SOM VISION** att vara i världsklass, lustfyllt och tillgängligt för alla, ett härligt besöksmål som man vill komma tillbaka till igen och igen. 2009 hade vi fler gäster än på många år och vi ser en trend i att fler kommer under hela året och inte bara under den traditionella högsäsongen sommartid. Det ställer nya krav på gästservice och är en sporre för oss i den ständiga processen att utvecklas och bli ännu bättre.

En sund ekonomi för Skansen är kanske en av de största utmaningarna. Här finns underhållsbehov av oanade dimensioner. Förutom den löpande verksamheten, med skötsel av djur, uppvärmning av fastigheter, underhåll av parker och vägar, så tillkommer upprustning av byggnader, satsningar på infrastruktur, säkerhet och service. Listan är lång. Vi har sett över prissättning och hyresavtal under året och vi måste ha en balans mellan Skansens behov av intäkter och upplevas som prisvärda. Framgångarna i samarbetet med näringsliv och organisationer är också mycket betydelsefulla och ger förutsättningar för kommande investeringar samt stärker vår folkbildningsambition. 2009 lämnade efter sig ett överskott som kommer att behövas under kommande år.

Framgångsfaktorerna här på Skansen är många – hus, djur, program, det gröna Skansen, men allra viktigast är medarbetarna.

Under året såg vi över den interna organisationen. En ny säkerhetsavdelning skapades, museipedagogerna knöts närmare sina respektive ämnesområden, och en administrativ enhet bildades av ekonomi, personal och IT. Informations- och marknadsavdelningen slogs samman med bokning, försäljning och frontpersonal till en Kommunikationsavdelning för att samla kraften och modernisera sättet att arbeta med kommunikation, främst i digitala medier, press och med gästservice.

2009 bjöd på flera goda nyheter. Tack vare utbyggnaden av fjärrvärmenätet på Djurgården kunde vi bli av med ett miljöfarligt oljeberoende och istället få miljövänlig uppvärmning på Skansen.

Fortum blev under året en av Skansens huvudsponsorer,

vilket kommer att avspeglats i programpunkter och miljöinformationsinsatser på området.

I slutet av året nådde vi också ett efterlängtat mål – att få till stånd ett avtal som gör det möjligt att bygga ett helt nytt Lill-Skansen. Tack vare Konsumentföreningen Stockholm, som avsätter en substantiell summa för byggnationen, kommer vi att bygga en anläggning som alla barn kommer att ha glädje av året runt.

Genom Samfundet Nordiska Museets SkansensVänner har vi också fått värdefulla bidrag under året.

Sålunda står vi rustade för ett spännande 2010 och ser med tillförsikt framåt, i tron på att Skansen med sin unika uppgift som traditionsbärare, underhållare och kunskapsförmedlare håller ställningarna i en föränderlig samtid.

🇬🇧 **SKANSEN AIMS TO BE** a world-class operation, a place that can be accessed and enjoyed by everyone – a wonderful attraction that brings visitors back again and again. In 2009 we had more visitors than for many years and we see a trend of more people visiting Skansen throughout the year and not just at the peak summer season. This makes new demands on our visitor services and acts as a stimulus in the constant process of developing and improving Skansen.

Sound finances are one of the greatest challenges that Skansen faces. The need for maintenance is constant and gigantic. Besides the daily tasks of looking after the animals, heating buildings, and maintaining the grounds and the roadways, there are numerous buildings to maintain, infrastructure that needs constant updating, security and service. The list is a long one. During the course of the year we have looked closely at our pricing and our rental agreements. We have to maintain a balance between the need for income and remaining financially attractive to potential tenants. A successful policy of collaboration with the business world is also very important to us since it provides us with the means with which to finance coming investments and to strengthen our educational ambitions. In 2009 we had a

surplus of income over expenditure, a surplus that will be needed in coming years.

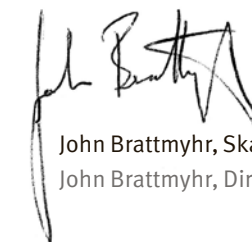
There are many things that make Skansen a leading attraction – historic buildings, animals, events and entertainment, beautiful grounds – but most important of all are the staff. During the year we surveyed the organization. A new security department was created. The museum educators were linked up more closely with their areas of competence, and an administrative unit was set up to manage accounts, human resources and IT. The publicity and marketing department was merged with booking, sales and front-desk staff to create a Communications Department with a view to modernizing our communications strategy, particularly as regards digital media, press and visitor services.

There was good news for Skansen in 2009. By connecting up with the district-heating network on Djurgården we are no longer dependent on ecologically harmful fossil fuels.

The energy company Fortum became one of Skansen's major sponsors during the year and this will be reflected in our events as well as in various information programmes on environmental issues.

At the end of the year we finally reached one of our major, outstanding goals: we were able to sign contracts for a completely new children's zoo at Skansen. Thanks to The Stockholm Consumer Cooperative Society, which has made generous provision for the building work, we shall be constructing a unit that children will be able to enjoy all year round.

All this ensures that we are well prepared for 2010 and are facing the future with confidence and a sense that Skansen, with its unique history and its firm place in contemporary society is well equipped to meet a changing world.

John Brattmyhr, Skansenchef
John Brattmyhr, Director

Ett starkt år för Skansen

A good year for Skansen

2009 BLEV ETT BRA år för Skansen. Årets gästsiffra slutade på 1 405 128, det är 52 883 fler än året innan och den bästa siffra som Skansen haft sedan 1993. Skansen fortsätter att ligga i topp bland Stockholms attraktioner och som en av de mest besökta svenska turistmagneterna.

EN BRA INLEDNING PÅ ÅRET

Precis som 2008 inleddes januari bra. Under nyårs- och trettonhelgen kom drygt 1 200 fler gäster än föregående år. På valborgsmässoafton kom 11 508 gäster vilket är 2 074 fler än förra året. Våren och sommaren kom tidigt i hela landet och det fina vädret bidrog till att det var mycket folk på helgerna. I maj ökade antalet gäster med 4 000.

I juni minskade däremot antalet med 14 391 gäster. Inledningen på månaden var kall och på Nationaldagsfirandet var det endast +7 grader. Vädret vände under midsommarehelgen och resten av sommaren var betydligt varmare. I juli ökade antalet besökare med drygt 15 000. Allsången drog mer folk 2009 jämfört med 2008. Snittet låg på 16 000 per tisdag.

SEPTEMBER SLOG REKORD

Trenden från i juli fortsatte in i augusti, ökningen blev 25 517 fler än året innan. Den ökande svenska turismen under sommaren är en förklaring, men Skansen har också haft många utländska turister på besök i augusti som är en stor semestermånad för mellan- och sydeuropéer. September blev en exceptionellt bra månad med 102 528 gäster, den bästa siffran för månaden sen 1993.

Första julmarknadshelgen i november kom 19 722, något fler än förra året, trots det ogästvänliga vädret. Julmarknadsdagarna blev överlag mycket lyckade både vad gäller antalet gäster och försäljning. Drygt 90 000 gäster, varav 71 000 i december, kom till julmarknaden. Den 13 december kom en rekordstor publik och i Skansenbutiken såldes för mer under dagen än det någonsin gjorts tidigare. Året avslutades med nyårsfirandet som lockade drygt 9 500 gäster.

2009 WAS A GOOD year for Skansen. There were almost one and a half million visitors, up by more than 50'000 on the previous year, and Skansen's best figure since 1993. Skansen continues to be one of the most popular destinations in the Stockholm area and is one of the most-visited tourist attractions in Sweden.

A GOOD START

Just as in 2008, January proved to be a good month for visitors with in excess of 1'200 more visitors than the previous year during the New Year period. On Walpurgis Eve (30th April) – a major festival in Sweden – there were some 11'500 visitors, 2'000 more than the previous year. The summer came early to Sweden. The May attendance figure was up by 4'000 on the previous year.

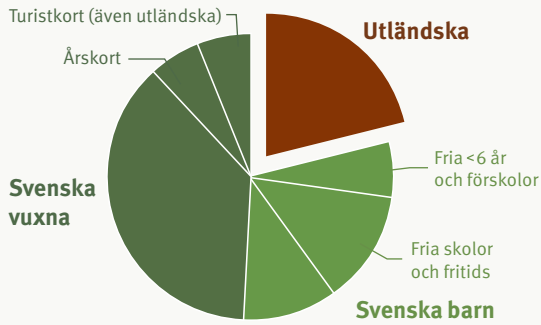
In June the weather was cold early in the month with the National Day (6th June) celebrated in an unseasonable 7°C. After Midsummer the weather improved. July saw an increase of 15'000 visitors over the previous year. The 'sing along' at Skansen – a hugely popular televised entertainment – attracted more visitors than in 2008. Average for the Tuesday evening live broadcasts was 16'000 visitors.

A LIVELY AUTUMN

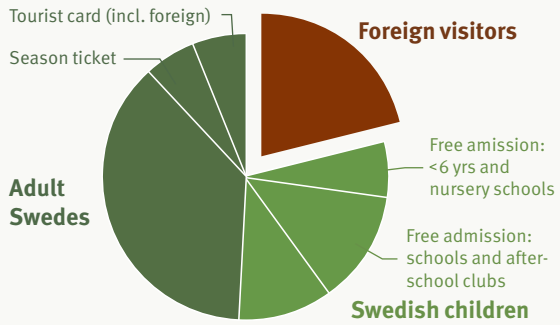
The positive trend in July continued through August with 25'000 more visitors than in 2008. Increasing tourism on the part of Swedish families is one explanation but Skansen also had more foreign visitors in August. Figures for September were exceptionally good with more than 102'000 visitors, the best attendance since 1993.

The first weekend of the Christmas Market at the end of November attracted almost 20'000 visitors and the Christmas Market days were generally very successful both as to numbers of visitors and turnover. Some 90'000 visitors attended. The 13th of December saw a record public and the Skansen Shop had a bigger turnover than ever before. The year ended with the New Year celebration which drew almost 10'000 visitors.

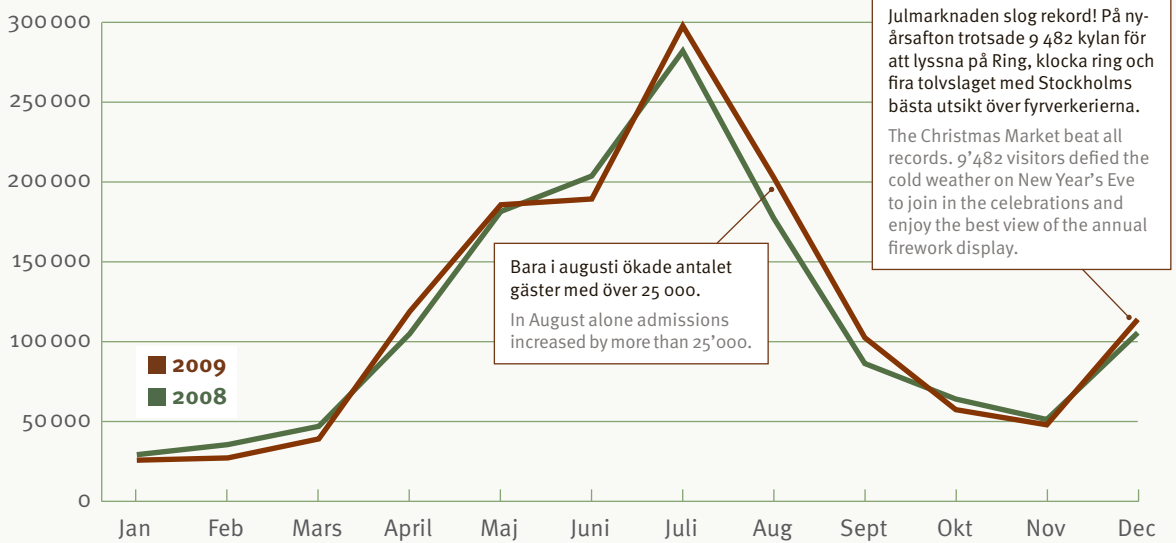
BESÖKARKATEGORIER 2009

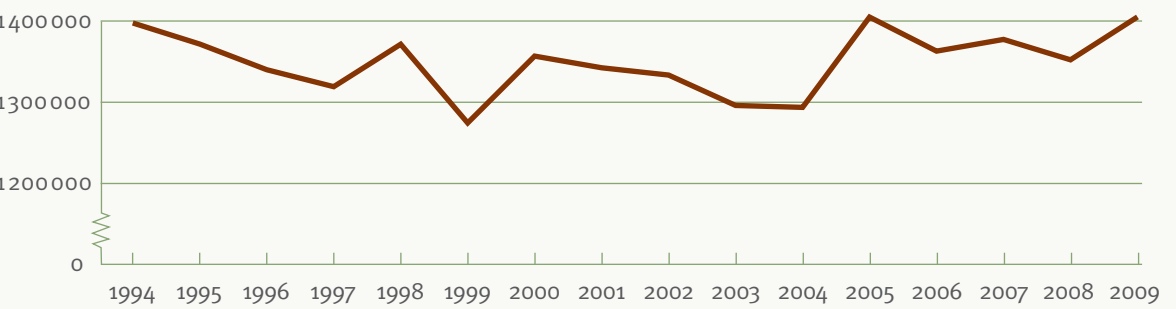
VISITOR BREAKDOWN 2009

BESÖKARE 2008–2009 VISITORS 2008–2009

BESÖKARE 1994–2009 VISITORS 1994–2009

Skansen i världen

Skansen in the world

🇸🇪 **SKANSEN ÄR ETT BEGREPP** även utomlands. I många mellan- och östeuropeiska länder är ordet Skansen synonymt med friluftsmuseum, och för de utländska besökarna är Skansen en av de viktigaste attraktionerna i Stockholm. Under året fick Skansen besök av såväl astronauter, EU-dignitärer och medlemmar ur den kungliga familjen. Här firades också Norges nationaldag och en hel vecka ägnades åt Märkesåret 1809.

17 MAJ

Varje år kommer en ståtlig parad med norrmän och norskor, klädda i sina praktfulla bunader, till Skansen för att fira Norges nationaldag. En dag som denna blir det festtal och musikalisk underhållning, bollar och brus för barnen och allmän festyra hela dagen. I år ledde Täby Blås och Det Norske Musikkorps festtåget från Engelbrektsplan. Alexander Mörk-Eidem och Berit Gullberg höll festtalen på Sollidenscenen och gruppen Dissimilis och Stockholmspolisens musikkår svarade för underhållningen.

MÄRKESÅRET 1809

Märkesåret uppmärksammade att det var 200 år sedan Finland och Sverige blev två länder. På Skansen arrangerades märkesåret i samarbete med Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige, Finska föreningen i Stockholm, Ålands landskapsregering med flera organisationer den 3 till 10 maj.

På Bollnästorget bjöds på demonstration av traditionellt hantverk, provsmakning och försäljning av mat och hantverksföremål och i Finngården kunde man lyssna till finnskogens berättelser. I Ordenshuset hölls seminarier och föreläsningar och i Seglora kyrka bjöds på konserter. En parad genom Stockholm, i regi av Oravais historiska förening, avslutades på Sollidenscenen med musik av Närpes skolmusikkår och drillflickor.

EU-INVIGNING AV ORDFÖRANDESKAPET

Mitt i högsommaren blev Skansen en internationell arena då den högtidliga invigningsfesten för Sveriges ordförandeskap i

🇸🇪 **“SKANSEN” IS A WELL-KNOWN** name even beyond the Swedish borders. In many central and east European countries the name “Skansen” is synonymous with “open-air museum”. And for foreign visitors Skansen is one of the leading attractions in Stockholm. During the year there were visits by notables such as astronauts and EU dignitaries.

17TH MAY

Every year at Skansen on 17th May – Norway’s national day – there is a splendid parade of Norwegians in their national costumes with celebratory speeches, music, children’s games and a generally festive atmosphere. This year the celebration was just as colourful and warm-spirited as ever.

BICENTENNIAL OF FINLAND LEAVING SWEDEN

The Swedish and Finnish governments launched a dedicated programme to mark the bicentennial of Sweden handing sovereignty over Finland to Russia in 1909. There were special events at Skansen for an entire week arranged in collaboration with various Finnish organizations in Sweden.

There were demonstrations of Finnish crafts while, foods, Finnish handicrafts and much else were on sale. For those interested in the historical aspects there were seminars and lectures by leading scholars. And there were concerts of Finnish music. A grand parade through the streets of Stockholm in memory of 1809 naturally ended up at Skansen.

SWEDEN’S PRESIDENCY OF THE EUROPEAN UNION

Where, but at Skansen, could Sweden organize a reception for the member governments of the EU to mark the beginning of Sweden’s presidency on 1st July 2009? Skansen was the natural arena for the event which included speeches by

Manuel Barosso tillsammans med drottning Silvia och statminister Fredrik Reinfeldt på invigningsceremonin 1 juli.

Manuel Barosso with Queen Silvia and Prime Minister Fredrik Reinfeldt at the inauguration ceremony on 1 July.

Arbete på Finngården.
Work in progress at the Finn Settlement.

EU hölls den 1 juli. Evenemanget ägde rum på Sollidensscenen, med en festlig inramning av sommarblomster och i strålände sol. Statsminister Fredrik Reinfeldt, EU-kommissionens ordförande José Manuel Barroso och EU-kommissionär Margot Wallström höll tal. EU-minister Cecilia Malmström tog emot stafettpipen från Tjeckiens EU-minister Stefan Füle. I det festliga invigningsprogrammet medverkade bland andra Barbara Hendricks, Gustaf Sjökvists kammarkör och Stockholm Sinfonietta. Konferencier var Ebba Blitz. Evenemanget sändes i SVT.

STJÄRNGOSSE PÅ SKANSEN

Christer Fuglesang med besättningskollegorna och familjer besökte Skansen den 13 december. Skansenchefen John Brattmyhr tog emot vid Bobergs observatorium. Besättningen fick gå på julmarknaden och det var många bland julmarknadsbesökarna som passade på att ta bilder och prata några ord med Sveriges hittills ende astronaut som varit i rymden. NASA-besättningen provat också kolbullar och dansade Små grodorna på Bollnästorget's dansbana under ledning av Julorkestern. Dansandet avslutades stilenligt med Raketen, och sen åkte Christer Fuglesang och besättningen vidare till Nobelmuseet.

the Prime Minister Fredrik Reinfeldt, President of the EU Commission José Manuel Barroso and EU Commissioner Margot Wallström. There was an exciting programme of music and other entertainments during the evening. And the event was made available to people all over Sweden through a live broadcast on Swedish Television.

ASTRONAUT AT SKANSEN

Christer Fuglesang and his space-mission colleagues paid a visit to Skansen in December. They were welcomed by the Director John Brattmyhr at Skansen's very own observatory. The observatory, which celebrates its own centenary this year, was a gift from the noted architect Ferdinand Boberg in celebration of his own fiftieth birthday! The space explorers' visit coincided with the Christmas Market and the numerous visitors made full use of the opportunity to photograph and chat with Sweden's first – and so far only – astronaut.

Rosita Suenson, ESA, Lisa Fuglesang, John Olivas och Christer Fuglesang gör Raketen på Bollnästorget's dansbana.

Rosita Suenson, ESA, Lisa Fuglesang, John Olivas and Christer Fuglesang making a "rocket" on the dance floor at Bollnästorget.

Skansen – en riksangelägenhet

Skansen – A national concern

🇸🇪 **SKANSEN ÄR INTE BARA** en angelägenhet för stockholmaren och här firas alla nationella högtider, här hålls viktiga ceremonier och här samlas alla för att sjunga tillsammans, antingen man sitter i publiken på Sollidenscenen eller hemma framför tv-apparaten.

NATIONALDAGEN 6 JUNI

Sveriges nationaldag firades på hela Skansen den 6 juni. På Tingsvallen kunde man prova på lekar från förr i tiden och Skansens folkdanslag samt Skansens ringleksbarn framträdde på Tingsvallenscenen.

Samma dag startade tillverkningen av två plädar till kronprinsessan Victoria och Daniel Westling. En vävstol stod uppställd i Logen och där kunde besökare både karda och spinna garnet till de varma ullplädarna och göra några inslag på väven. De två plädarna ska överlämnas som en lysningspresent kommande nationaldag.

I närvaro av kungafamiljen framfördes kvällens stora festprogram på Sollidenscenen.

30 ÅR MED ALLSÅNG!

Vad vore en sommar utan Allsång på Skansen? Sedan mitten på 30-talet har publiken vallfärdat till Sollidenscenen för att sjunga favoritlåtar tillsammans och i år var det dessutom 30 år sedan SVT, dåvarande Sveriges Radio, startade utsändningarna i televisionen.

Allsång på Skansen hade premiär första tisdagen efter midsommar. Under sju tisdagar sjöng publiken på Sollidenplan och de hemma framför teven allsång med bland andra Tomas Ledin, Måns Zelmerlöw, Malena Ernman, A Camp, Magnus Uggla och Melodifestivalvinnaren Alexander Rybak.

TVEKSAMMA NALLAR

En av Skansens viktigaste PR-magneter är björningarna, ett säkert vårtecken, om det blivit några under året. Det utrymme som dessa skapar i radio, teve och tidningar kan inte köpas för pengar. och intresset verkar vara outsinligt.

🇸🇪 **SKANSEN IS NOT JUST** a local affair. It provides a focal point for the entire country at all national celebrations. It is at Skansen that the important ceremonies take place and that people gather to sing together – whether in person or via their TV sets!

SWEDEN'S NATIONAL DAY

Sweden's National Day – 6th June – was celebrated in style at Skansen just as it is every year. Children could try their hand at historic games. Skansen's own folk dancers reminded visitors of our rich heritage of folk music and dancing. And work started on a wedding present for heir-to-the-throne Princess Victoria and her fiancé Daniel Westling. Skansen – and its numerous visitors – will be joining forces to weave two fine rugs, handmade in every aspect, to be presented to the young couple on National Day 2010.

As always, the Royal Family was present on the occasion to attend the festive concert at Skansen in the evening.

30 YEARS OF 'SING ALONG' AT SKANSEN

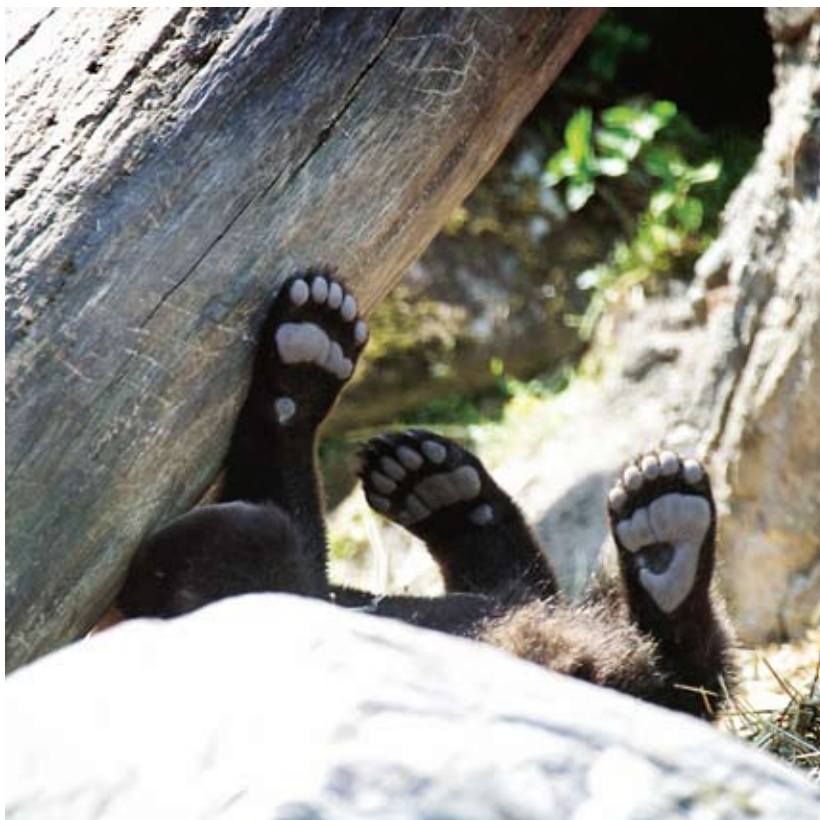
What would summer be without the 'sing-along' programme at Skansen? Ever since the 1930s people have been faithfully coming to Skansen to sing favourite songs together. And in 2009 we celebrated 30 years of live TV broadcasts. The thirtieth anniversary was celebrated both at the summer 'sing-alongs', held on seven Tuesday evening from Midsummer onwards, as well as in a TV special shown at Christmas by Swedish Television.

HESITANT CUBS

One of Skansen's best PR magnets are the brown bear cubs that generally make their public debut in the spring. The space devoted to them in the press and other media could

Nationaldagsfirande i gassande sol framför Sollidenscenen.
Celebrating a sunny National day on the 6th of June.

Björn tar det lugnt i skuggan.

Cool in the shade – the bear takes a break.

Illustrationer till projektet Gröna spår.

Illustrations from the project Nature's year.

Strax före påsk var det meningen att årets kull av björningar skulle få träffa gäster och media för första gången, men de var för små och frusna och ville inte lämna det trygga idet. Den samlade pressen fick skriva upp sig på väntelista och träffa de små krabaterna inne i björnarnas ide, allt under det att honan höll ett vakande öga på inkräktarna. Efter några dagars spekulation i bland annat SVTs väderprognos, kom de ut till sist.

NATURENS ÅR

Naturens år var ett nationellt 100 års-frande, initierat av Naturvårdsverket i samarbete med många myndigheter och organisationer. Jubileets syfte var att uppmärksamma att det är 100 år sedan den första naturvårdslagstiftningen antogs samt att det är 100 år sedan de första nationalparkerna inrättades.

Naturens år på Skansen inledde också ett treårigt projekt med inriktning på biologisk mångfald, etnobiologi och människans roll i naturen.

not be bought for money! And interest never fails. This year's cubs were expected to venture out of their den in time for Easter but the weather proved too cold and they remained indoors. Journalists had to queue up to view the cubs in their den under the watchful eye of the mother bear. After some days of speculation – not least by the TV weather presenter – the cubs finally emerged to to face the Skansen visistors.

NATURE'S YEAR 2009

Nature's Year was a national, centenary celebration initiated by the Swedish Environmental Protection Agency. The aim of the jubilee was to commemorate the fact that one hundred years have elapsed since the first environmental protection legislation was agreed by the Swedish Parliament and the first national parks were established. Nature's Year 2009 at Skansen also saw the start of a three-year project promoting biological diversity, ethnobiology and the role of the human species in nature.

BARRSKOGEN

LÖVSKOGEN

HAVET

FJÄLLET

Traditionerna föds och lever vidare

Traditions are born and live on

EN LÅNG RAD TRADITIONER som vi idag ser som typiskt svenska uppstod på Skansen. Artur Hazelius, Skansens grundare, tyckte att den 6 juni var en lämplig dag för en nationell högtid och det var början till den tradition som nu är Sveriges Nationaldag. Lucia är ett annat exempel på en högtid som lanserades av den trendskapande Hazelius och är idag en av Sveriges mest kända traditioner utomlands. Att lyssna på uppläsningen av Nyårsklockan är en del av nyårsfirandet i hela landet och nu återknyts kontakten med den hedniska traditionen att fira vintersolståndet med Isen brinner. Sedan ett antal år har också svenska oknytt fått ta plats på Skansen under Allhelgonahelgen i november.

HÖSTMARKNADEN – SKANSEN I ETT NÖTSKAL

Folkligt, livligt, kulturhistoriskt och inspirerande var det den 26 och 27 september när Skansens byalag arrangerade den traditionella ”Höstmarknaden” i Sommarhagen. Där vimlade krogmadamer, hästkarlar, bönder och torpare. Hugade spekulanter kunde välja och vraka bland husgeråd, horn- och luffarslöjd, karameller, sylt och saft och annat som kan behövas i hushållet. På krogarna serverades kroppkakor och annan husmanskost. Spåmadam, gycklare och positivhalare bjöd på förströelse liksom lekarna vid knuffstocken och porslinskrossen. Trängseln var stor och stämningen hög när Skansens gäster upplevde det glada marknadslivet som det kunde te sig på 1890-talet.

FOLKTRO OCH MAGI

På Skansen kunde unga och gamla lära känna nordiska oknytt och andeväsen när höstlovet bjöd på Folketro och magi. För andra året i rad hade Skansen också öppet på kvällstid för att utnyttja mörkret och den ruggiga årstiden. Museipedagogerna hade visningar på tema folketro med vandringar i staden och på landet. I en fullsatt salong på Ordenshuset Brofästet visades filmen ”Häxan” i samarbete med Cinemateket och ute på området förhöjde spökryttare och dansande älvor känslan av saga och mystik. Många

MANY OF THE TRADITIONS that we now regard as typically Swedish originated at Skansen. Artur Hazelius, the founder of Skansen, decided that the sixth of June would be a good date for a national celebration and this was the beginning of what is now observed as Sweden’s National Day. Lucia (the feast of St. Lucy) is another of the celebrations that Hazelius succeeded in establishing and it is now one of the internationally best-known Swedish festivals. The recitation of Tennyson’s poem “Ring out, wild bells” – in Swedish translation – is an established New Year’s Eve ritual throughout the country, and with the ice show “Fire & Ice” we link up with our pagan past celebrating the Winter Solstice.

THE AUTUMN FAIR – SKANSEN IN A NUTSHELL

Popular, lively, rich in history and an inspiration to all – the traditional autumn fair was organized by Skansen’s community association on the last weekend of September. There was a large selection of items on sale, necessities for the home, horn and other handicrafts, home-made candy, jams and cordials and much else besides. There was a fortune-teller, jesters and a barrel organ bringing music to the street and a large and cheerful crowd could experience what an autumn fair was like in the 1890s or thereabouts.

POPULAR BELIEFS AND MAGIC

At Skansen young and old had an opportunity to learn about pixies and other elfish beings at Skansen’s “Popular beliefs and magic” event during the November school break. Skansen stayed open in the evening for the event to make use of the dark and the scary time of year. Our museum educators organized illustrated walks about popular beliefs and a captivated audience at the Brofästet Temperance Hall saw the

Skansens klädkammare utrustar alla värdar med tidstypisk klädsel. Här är en mjölkpiga på Fäboden som tar hand om den varma mjölken. The Costume Centre provides dresses for all the historical interpreters working throughout the year, like this dairy maid on the Pasture Farm.

Vaniljbullar till salu i Bageriet.
Vanilla buns for sale in the Bakery.

Krogmadamen Anna på Höstmarknad.
Innkeeper Anna at the Autumn Fair.

besökare passade också på att få en dos av mörker som är en bristvara i moderna städer.

MIDVINTERSOLSTÅNDET

Den längsta natten på året har alltid varit magisk och för oss som bor långt norrut är vändpunkten, när ljuset börjar komma tillbaka, mycket viktig än idag. Så förutom julfirandet har Skansen valt att lyfta fram de hedniska och samiska rötterna i en vacker midvinterfest – Isen brinner. Det är en stämningsfull is- och eldshow med musik

Cirkus Arts stod för manus och regi och Ice Hotel levererade isen från Jukkasjärvi. Fortum sponsrade programmet med aktiviteter runt om på Skansen.

RING KLOCKA, RING!

En av de traditioner som idag är helt självskriven är tolvslaget på Skansen och att höra Jan Malmström läsa Tennysons Nyårsklockan. När han utbrister Ring, klocka ring, så vet alla att det är dags att börja lossa på champagnekorkarna. I årets scenshow på Sollidenscenen medverkade blanda andra Lisa Nilsson och Peter Mattei, eldartisterna Burnt Out Punks samt Nyårskören under ledning av Gustaf Sjökvist. Anne Lundberg var värd för programmet som direktsändes i SVT. Årets stora fyrverkeri avfyrares från Saltsjön i samarbete mellan Stockholms stad och Skansen. I anslutning till programmet lanserades Stockholm som Europas miljöhuvudstad 2010 och besökarna kunde avlägga sina ”gröna nyårslöften” för det nya året.

film “Häxan” [The Witch]. In the open air, ghostly riders and dancing elves reinforced the sensation of fable and mystery. The event was a great success, giving people an opportunity to get a feeling of what life was like before electricity; something which they seldom experience in modern cities.

MIDWINTER SOLSTICE

The year’s longest night has traditionally been a magical time and for those of us who live at northerly latitudes it marks an important turning point as the days begin to lengthen again. And so Skansen has chosen, side by side with the usual Christmas celebrations, to illustrate our pagan and Sami roots with a beautiful celebration of midwinter: a show entitled “Fire & Ice”.

RING OUT, WILD BELLS

One of Skansen’s most popular traditions today is seeing in the New Year and listening to veteran actor Jan Malmström reciting a Swedish version of Tennyson’s poem “Ring out, wild bells”. This is the signal for people to uncork their champagne. During the run up to midnight Skansen offers visitors – and people at home watching on TV – a concert with some of Sweden’s finest artists, from both popular and classical music. After midnight there were fireworks. The New Year’s Eve programme also included launching Stockholm as Green Capital of Europe 2010; visitors had the opportunity of making their “green promises” for the forthcoming year.

För framtidens Skansen

Skansen in the future

🇸🇪 **TIDEN STÅR INTE STILLA**, inte ens på Skansen, och för att framtiden ska bli lika givande som det gångna året krävs planering och framförhållning. Den viktigaste tillgången som Skansen har är kunniga och engagerade medarbetare som, tillsammans med bra samarbetspartners och sponsorer, ger Skansen goda möjlighet att utvecklas och bli ännu bättre.

ÄNTLIGEN ETT NYTT LILL-SKANSEN!

Årets gladaste nyhet och bästa julklapp kom den 30 november då samarbetsavtalet mellan Skansen och Konsumentföreningen Stockholm blev officiellt. Efter många års planering kan nu Skansen till sin stora glädje förverkliga drömmen om ett Lill-Skansen öppet året runt.

Konsumentföreningen Stockholms ekonomiska bidrag gör att ett nytt Lill-Skansen äntligen kan bli verklighet. I gengäld får då också KfS medlemmar tillgång till en unik arena under en lång följd av år. KfS och Skansen kommer att kunna samarbeta med folkbildande verksamhet i frågor som rör miljö, klimat och etisk djurhållning bland annat.

Bygget av Lill-Skansen projekteras under året som kommer och det första spadtaget tas i november–december 2010. Ett år senare, 2011, blir det festlig och efterlängtd invigning.

FORTUM VÄRMER SKANSEN

Med hjälp av fjärrvärmenätet som anlades på Djurgården under 2008 har Skansens oljeberoende minskat och projektet banade också väg för ett utökat samarbete med Fortum.

Ett flerårigt huvudsponsoravtal med Fortum tecknades och under 2009 utvecklades formerna för samarbetet. Som exempel kan nämnas installation av månlljus i varghägnat, Fortums familjedag som bjöd på ett härligt program för stora och små och att Fortum medverkade som programvärd för Isen brinner. De bjöd på värmevandring i midvinterkylan med berättelser om energi förr och nu och värmande nyponsoppa vilket var mycket uppskattat. Man hade också ett utställningsrum i anslutning till Tottieska malmgården för att prata uppvärmning i nutid och dåtid.

🇸🇪 **TO ENSURE THAT THE** future is just as meaningful as the past year has been we need to plan ahead. Skansen's most important asset lies in the staff, their expertise and their commitment to the museum. Together with our collaborators and sponsors they are a guarantee that Skansen will continue to develop and improve.

AT LAST! A NEW CHILDREN'S ZOO AT SKANSEN

The best news of the year came at the end of November when we signed a sponsorship deal with the Stockholm Consumer Cooperative Society. After many years of planning, Skansen is now able to realize a long-held dream of a children's zoo open all year round. This is possible thanks to generous financial support from the Society and together we intend to collaborate on various educational activities pertaining to the environment, climate issues and the ethical management of animals.

Planning for the new children's zoo will be finalized during 2010 with construction work scheduled to start at the end of the year. A festive opening is being planned for 2011.

FORTUM HEATS SKANSEN

Djurgården, where Skansen is located, was connected up to the district heating network in 2008 and heating at Skansen has gradually been connected to the network. This has reduced our dependence of burning fossil fuels ourselves.

Everyone who visits Skansen in the winter will benefit from the new district heating system. For example, the return heat of the system runs immediately below the steps at the main entrance, keeping them free from snow and ice. This has proved so successful that, together with Fortum, we are now looking at other smart ways of using the return heat.

På Skansens får alla barn prova på livet förr, vare sig det handlar om en åktur på den gamla bilbanan eller att koka gröt i Back Mats stuga.

At Skansen the children can experience life as it used to be in the old times, be it a ride in an antique childrens sports car or making porridge.

Blommande rosengård med Stads kvarteren i bakgrunden.

The rose garden in bloom with the town quarter in the background.

Nyttan med fjärrvärmén kan alla som besöker Skansen ha glädje av. Ett exempel på det är att returvärmén från fjärrvärménädet leds under Skansens huvudentrés trappa som på så vis hålls is- och snöfri hela vintern. Projektet har varit så uppskattat att man nu funderar hur man kan använda returvärmén på andra klimatsmarta sätt.

UNIKT TAPETPROJEKT I BOKTRYCKARENS BOSTAD

Under 2009 påbörjades en upprustning av Boktryckarens bostad. Alla snickerier målades och fick ny färgsättning. Kökets väggar lerklinades och väggarna fick ny limfärg. De ursprungliga tapeterna i huset återskapades med hjälp av bevarade prov från originaltapeten som idag återfinns i Nordiska museets samlingar. Tapeterna tillverkades av handgjort papper av linnelump i ark som klistrades samman till våder på vilka mönstret trycktes för hand med limfärg. De monterades på plats genom vändspikning med snöre och nubb. Det är en teknik som var vanlig i slutet av 1700-talet och början av 1800-talet, men som sedan dess inte

The project has also led to closer collaboration with energy supplier Fortum.

A sponsorship agreement with Fortum led to new forms of collaboration during 2009 including, for example, the installation that creates moonlight in the wolf enclosure. A Fortum family day at Skansen offered a range of popular events and Fortum also hosted the midwinter show “Fire & Ice”.

UNIQUE WALLPAPER PROJECT AT THE PRINTER’S

In 2009 we started refurbishing the printer’s dwelling. All the woodwork was repainted to a new, period colour scheme. The walls of the kitchen were re-plastered and then distempered. The original wallpapers were recreated with the help of samples from the collections of Nordiska Museet. The wallpapers were made from sheets of handmade rag paper which were glued together to form suitable lengths and the pattern was then printed onto the paper using distemper. The lengths of paper were fixed to the walls using tacks and string, a technique that was common at the end of the 18th

praktiserats i Sverige. Projektet är ett bra exempel på hur byggnadsantikvarier och hantverkare på Skansen arbetar med ursprungliga tekniker och material.

ROSENGÅRDEN I BLOM

Rosengården, med sin härliga utsikt över Stockholm och inspirerande 1700-talsatmosfär, är en oas strax ovanför Stads kvarteren. Här har det odlats rosor i många år, och under 2009 genomfördes en efterlängtat renovering av hela planteringen. Det nya sortimentet består av moderna och gammaldags rosor med en variation av färg, doft och form som ska ge inspiration och en estetisk upplevelse. Ingen hade vågat tro att rosorna skulle blomma samma sommar men säsongen blev så varm och gynnsam att rosenbuskarna prunkade efter bara några veckor.

NYA TERRASSEN INVIGDES TILL VALBORG

Café Ekorren fungerade i många år som en självservering som kunde mätta många när köerna ringlade sig långa. Den

century and beginning of the 19th but that has not been used in Sweden since. The project is a good example of how conservation experts and craftspeople at Skansen work with original techniques and materials.

THE ROSE GARDEN IN BLOOM

The rose garden at Skansen, with its magnificent views of Stockholm and its delightful 18th century atmosphere, is an oasis situated just above the town quarter. Established in 1964 the garden was entirely replanted in 2009. There are now both modern and historic roses offering a wide variation of colours, scents and forms that inspire the visitor with their beauty. No one had expected the roses to bloom in their first year but the summer weather was so favourable that the plants came into bloom after only a few weeks.

THE NEW TERRACE RESTAURANT OPENED FOR MAY DAY

For many years there was a popular café on this site. Such was the level of activity there that it was finally necessary to

Minigriskulting på Lill-Skansen
Miniature breed piglet at the children's zoo.

Nya Skansen Terrassen
The New Skansen Terrassen

intensiva verksamheten tog ut sin rätt och i början av årets stängdes Café Ekorren. I dess ställe kom nya Terrassen som slog upp portarna lagom till Valborg. Här serveras allt från enkla smörgåsar och kaffe till á la carte-meny och caffè latte. Öppen och ljus inredning passar bra in med den fantastiska utsikten över Stockholm, och här ryms återigen små och stora gäster i stora antal.

NYTT VISENTHÄGN OCH UPPRUSTNING AV STALLPLAN

En rejäl utbyggnad av visent- och vildsvinshägnat sammanföll i år med en välkommen upprustning av området kring stallet och lodjurshägnat.

Visent- och vildsvinshägnets yta behövde utökas, och det fanns också behov av ett bakhägn för dräktiga djur mm. Därför byggdes hägnat ut mot Finngården och försågs med en promenadvänlig gång runt området så att gästerna nu kan se djuren från helt nya håll.

Under året genomfördes också en upprustning av stallplan och i lodjurshägnat i samband med en marksanering. Det

refurbish the premises entirely. The old café was closed early in the year and work started on the new Terrace Restaurant which opened in time for May Day. The new restaurant caters for a wide range of needs from sandwiches and coffee to a sophisticated à la carte menu. And it offers stunning views of Stockholm for large numbers of visitors of all ages.

NEW ENCLOSURE FOR THE EUROPEAN BISON

The enclosure that houses the Skansen's European bison and wild boards has been refurbished and extended, while improvements have also been made to the neighbouring lynx enclosure and stable area.

The bison and wild boar enclosure was too small and was extended towards the Finn Settlement. A path was created round the enclosure so that visitors can now view the animals from new directions.

A new paddock has been provided next to the stables while a stream now runs through the lynx enclosure, as it used to in the past.

resulterade i att stallet fick en ny paddock och att lodjuren fick tillbaka en bäck och en damm som funnits tidigare i hägnat.

MER KULTUR FÖR ALLA BARN!

Kulturhistoriska avdelningen arbetar inte bara med de historiska miljöerna och bevarandet av dessa utan har också ett digert program för barn. Det handlar om visningar för skolor, programverksamhet med prova-på och tidsresor, praktiskt arbete och lektionstimmar i Väla skola. Under Välkommen våren-dagarna i april fick barnen hjälpa till att tvätta och stryka.

I samarbete med Postmuseum anordnades under sommarmånaderna Brevet måste fram! där barn som besökte Posthuset erbjöds att prova på att vara postdräng eller piga. I uppdraget ingick att lämna och hämta brev från gårdarna i grannskapet. I Back Mats stuga i Moragården anordnades öppna rollspel – Äventyr – och genom ett ökat öppethållande, från midsommar till mitten av augusti, kunde barn prova på ”livet förr” med praktiska vardagliga sysslor.

MORE CULTURE FOR CHILDREN

Our antiquarians do not just work with the historical buildings and settings but are also responsible for a busy programme of activities for children. They organize educational visits for schoolchildren, “hands-on” experiences, practical work and complete lessons in Väla School.

The programme for the winter break in 2009 was focused on sport in the 1930s. Children could prepare themselves for a cross-country skiing trip – thirties style! And they could try out period skis, toboggans and kick-sleds.

During the “welcome to spring” days in April children could learn about doing the washing and ironing in former times.

In collaboration with the Swedish post office's Postmuseum children had the opportunity to learn about how letters got delivered in the past. In Back Mats's Cottage at the Mora Farmstead children could take part in “adventure” role play. The strict schoolteacher also offers tutoring in a good oldfashioned style in the Väla school and many school classes book lessons during the year.

Året som gick

Smått och gott i siffror från 2009

PROGRAM & EVENEMANG

1 755 programpunkter
ägde rum under 2009

Seglora kyrka hade ca 17 500 besökare.

55 vigslar och 15 dop ägde rum.

Biologiska museet hade 18 817 gäster,

en ökning med 3 320 jämfört med 2008.

KULTURHISTORIA

Den kulturhistoriska klädkammaren hyrde ut 237 dräkter.

Tvättmaskinerna gick varma då 1 203 förkläden, 403 kjolar,

240 klänningar, 100 dräktjackor/liv, 564 underkjolar,

1 139 huvuddukar, 1 065 smådelar, 98 ytterplagg,

88 huvudbonader, 500 ylletröjor/amier, 111

järnhandelsrockar och 162 konsumrockar passerade tvättstugan.

Summa tvättade plagg: 9 699

198 minuter

Så lång tid lägger genomsnittsgästen på sitt besök på Skansen. Mer än tre timmar.

PARK & TRÄDGÅRD

Planterat:

Ca 12 000 lökar
Ca 14 000 vår- och
sommarblommor

För trädgårdarna:

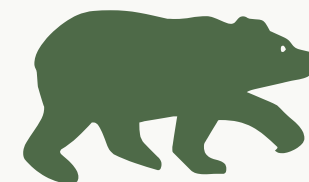
191,63 ton kompostjord
24,13 ton trädgårdsjord

Sopor och avfall:

265 ton hushållssopor
16 532 ton trädgårdsavfall
12,27 ton blandat avfall
3 kbm grovsopor
3 kg färgavfall

ZOOLOGI

I Skansens rika djurbestand finns bland annat:

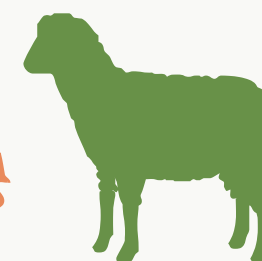
16 vilda däggdjur

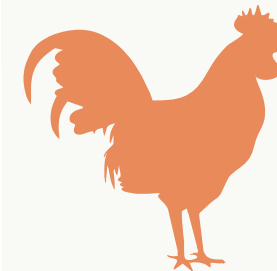
18 fågelarter

2 kräldjursarter

7 tamdjursarter
fördelade på 16 raser

3 domesticerade fågelarter
fördelade på 8 raser

Mat och omvårdnad:

110 lastbilslass sälg/tall levererades till älgarna
47 560 kg hö gick åt till foder
654 st torvbalar fick djuren att ligga på
240 000 kr kostade all sill till sälarna

Skansen in figures 2009

ANTIQUARIAN

The Costume Center rented out **237** dresses.

The laundry machines processed **1'203** aprons, **403** skirts,

240 dresses, **100** jackets/tops, **564** petticoats,

1'139 head scarves, **1'065** smalls, **98** coats,

88 head dresses, **500** woollens, **111** ironmongers'

overalls and **162** Co-op overalls during the year.

Total washed items: **9'699**

EVENTS

A total of **1'755** events took place in 2009

Seglora Church had **17'500** visitors.

55 marriages and **15** baptisms took place.

The Biological Museum had **18'817** visitors,

an increase of **3'320** over the preceding year.

198 minutes

The average visitor remains at Skansen for more than three hours.

PARKS & GARDENS

Items planted:

Bulbs c. 12'000

Spring/Summer flowers c. 14'000

Necessities for the gardens:

Compost 192 tons

Soil 24 tons

Refuse:

Household refuse 265 tons

Garden refuse 165 tons

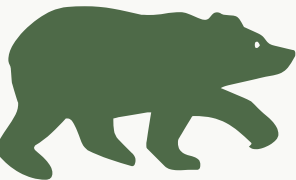
Mixed refuse 12 tons

Bulky refuse 3 m3

Paint (discarded) 3 kg

ZOOLOGY

In the zoological park you can find:

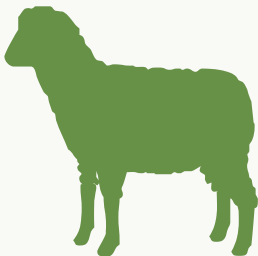
16 wild mammals

18 bird species

2 reptiles

7 domestic animal species broken in 16 breeds

3 domesticated bird species broken in 8 breeds

Food and Provisions:

110 lorry-loads of willow/pine branches was delivered to the elks.

47'560 kg hay was used as fodder.

654 bales of peat were used for litter.

240'000 SEK was spent on herring for the seals.

Förvaltningsberättelse 2009

STYRELSEN OCH CHEFEN för Stiftelsen Skansen Skansen organisationsnummer 802003-0154 får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 2009.

STIFTELSENS ÄNDAMÅL

Stadgarnas ändamålsparagraf anger att:

”Stiftelsen Skansen skall med särskild hänsyn till Skansens karaktär av friluftsmuseum ha till ändamål att bedriva en verksamhet som bygger vidare på och utvecklar det nuvarande Skansen genom fortsatta insatser för att levandegöra svensk kultur och natur samt genom att kring ett centrum av kulturminnen skapa en levande miljö för olika fritidsintressen. Skansen skall verka i nära kulturellt och vetenskapligt samarbete med Stiftelsen Nordiska museet. Skansen skall vårda det kulturhistoriska byggnadsbeståndet. Skansens verksamhet skall inte ha till syfte att ge vinst.”

VÄSENTLIGA HÄNDELSE R UNDER ÅRET

2009 har varit ett bra år som, trots den kraftiga konjunkturnedgången, inneburit en rejäl ökning av besökarantalet, fortsatt stora satsningar på reparationer och underhåll, ett omfattande utbud samt ett positivt ekonomiskt resultat. Årets resultat avsätts för kommande års stora investerings- och underhållsbehov.

Skansens sponsringsverksamhet har varit framgångsrik. Ett flerårigt sponsoravtal träffades med Konsumentföreningen Stockholm, som genom ett exklusivt projektpartnerskap bidrar till finansieringen för uppförandet av ett nytt Lill-Skansen. Avtalet bedöms vara det största kultursponsoratet som tecknats i Sverige.

Gröna Spår är ett paraplytema kring frågor om hållbar utveckling som Skansen har för den publika verksamheten under perioden 2009–2012. 2009 inleddes temat med Na-

turens år och under 2010 kommer temat att vara Naturens mångfald, 2011 planeras för Människan i landskapet och eventuellt avslutas serien 2012 med Sol, vind och vatten. 2009 års tema har genomförts i samarbete med Naturvårdsverket och Naturskyddsföreningen och med Sveaskog som sponsor.

Rollen som nationell arena förstärktes när Skansen fick ge plats för den högtidliga invigningen av Sveriges officiella EU-ordförandeskap den 1 juli. Ett festligt scenprogram framfördes på Sollidenscenen i närvaro av kungahuset, företrädare för regeringen med statsministern i spetsen, EU-kommissionens ordförande Barosso, kommissionärer och delegater.

Under 2009 deltog medarbetare från Skansen, tillsammans med Historiska museet, i ett utbildningsarbete i Georgien på initiativ av Svenska Institutet i syfte att lägga upp ett utbildningsprogram för Georgia Nationalmuseums (GNM) personal. Målet var att ge kunskaper om hur forma en ny struktur för det pedagogiska arbetet, skapa större pedagogiskt deltagande i produktion av nya utställningar och att utveckla programverksamhet och samarbeten med organisationer utanför museet i syfte att nå en ny publik samt att förbättra gästmottagandet. Den tredagars utbildning som genomfördes under hösten i Tbilisi blev så uppskattad av såväl deltagarna och ledningen på GNM som Svenska Institutet att en uppföljning planeras inför 2010.

Under våren nyöppnades restaurang Skansen Terrassen (f d Ekorren) efter en större renovering. Detta innebär att Skansen nu kan erbjuda gästerna en mycket god matupplevelse i alla prissegment.

INTERN VERKSAMHETSUTVECKLING

En omorganisation har genomförts under året och medfört följande förändringar: Ekonomi- och Personalavdelningarna

har slagits ihop till Administrativa avdelningen; Kommunikationsavdelningen har fått ansvar för gästservice, marknadsföring och information, försäljning och Skansen bokning; Visningsavdelningen har delats upp och museilärarna återgått till sina respektive ämnesavdelningar Kulturhistoriska och Zoologiska avdelningarna. Miljösamordnartjänsten är förlagd till Zoologiska avdelningen men rapporterar direkt till Skansenchefen. Från och med årsskiftet 2010 blir Säkerhetsavdelningen en fristående avdelning och Byggnadsavdelningen utökas med en Transportenhet;

Vid årsskiftet 2009/2010 genomfördes den sista etappen av omorganisationen genom att en ny säkerhetschef rekryterades. Skansen är därmed organiserad i nio avdelningar mot tidigare elva och har bättre förutsättningar att nå en högre grad av måluppfyllelse.

Frågan om momsbeläggning av entrépriset utreddes under hösten. Utredningen visade att en del av entrépriset får anses avse entré till djurparken och därmed ska denna del momsbeläggas med 6 % moms. Nyordningen gäller från den 1 januari 2010.

Skansen har under året lämnat remissvar på Kulturutredningen (SOU 2009:16) liksom på Museikoordinatorns utredning ”Kraftsamling” (SOU 2009:15).

REPARATIONER, UNDERHÅLL OCH INVESTERINGAR

Som ett led i organisationsförändringen utreddes arbetslokalfrågan och ett förslag till omflyttningar presenterades för personalen. En större ombyggnad av Novillas nedervåning förprojekterades i syfte att starta ombyggnaden till kontor för kommunikationsavdelningen. Projektet genomförs under hösten 2010.

Skånska gruvan iordningsställdes, efter viss ombyggnad, till interna konferens-, föreläsnings- och möteslokaler samt utrustades med en ändamålsenlig kurslokal för byggnadsvård.

För att minska Skansens beroende av fossila bränslen för uppvärmning genomfördes en utbyggnad av ett fjärrvärmenät. Genom installationen av fjärrvärme har Skansen kraftigt kunnat minska CO2-utsläppen.

Stallplanen och delar av lo- och visenthägnen har varit markförorenade. Under 2009 har en grundlig sanering genomförts. Samtidigt har stallet och hägnen anpassats till nya djurskyddsregler och genomgått en allmän uppfräschning.

I samband med renoveringen av Skansen Terrassens ytskikt har Skansen även gjort reparationer i kök och av stammar och tak. Underhållet av Sollidenbyggnaden kommer att genomföras i etapper under flera år framåt.

SAMARBETE MED STIFTELSEN NORDISKA MUSEET

Samarbetet med Nordiska museet äger rum via gemensamma och regelbundna träffar, via samråd avseende de föremål som finns deponerade på Skansen och genom samordning av system för föremålsregistrering. Utöver ett värdefullt erfarenhetsutbyte har exempelvis, konsultationer skett avseende val av tidstrogna tapeter till boktryckarbostaden. Föredragsserier hålls öppna för bägge parter. Skansen bidrog under 2009 med föredrag om förmedling till gäster med kognitiva funktionsnedsättningar.

HÄNDELSE R I EN NÄRA FRAMTID

Efter ett initiativ från Leeds University, England, har Skansen gemensamt med sju kulturinstitutioner i England, Irland, Danmark och Sverige ansökt om EU medel till ett forskningsprojekt kallat ”Reinterpreting the regional for a post-national audience”. Beslut om eventuell tilldelning av bidrag kan förväntas under 2010.

Den detaljerade utformningen av Lill-Skansen har kommit igång på allvar och projektet beräknas vara klart i december 2011. Genomförande av arbetsmiljöförbättringar, inklusive bättre tillgänglighet för funktionshindrade arbetstagare, och kontorsomflyttning planeras under våren 2010. Under 2010 ska även projekteringen av scenens upprustning och av fler offentliga toaletter fortsätta.

SKANSENS RISKE R

Att säkerhetsfrågorna från och med 2010 organiseras i en egen avdelning är en konsekvens av att dessa frågor har fått en allt större betydelse till följd av den allmänna samhällsutvecklingen. På Skansen finns betydande och helt skiftande värden att skydda och utveckla. Avdelningen ska handskas med daglig säkerhet för medarbetare och gäster, stora publikdagar med behov av extra bevakning, vilda och tama djur, skyddsvärda kulturmiljöer samt transporter av värden och personer.

Skansens geografiska begränsning gör att myndigheternas krav på större utrymmen för hållandet av djur är ett dilemma. Närmast i tiden ligger det faktum att säldammarna behöver utvidgas och renoveras om Skansen även i fortsättningen ska kunna visa publikdragande sälar offentligt. Utrymmesbrist innebär också svårigheter att skapa kulturhistoriska miljöer som ligger närmre vår egen tid vilket därmed gör det problematiskt att framdeles fullfölja uppdraget.

Skansens eftersatta underhåll är stort. Det är av avgörande betydelse att ekonomiska förutsättningar finns för vidmakthållandet av såväl värdefulla kulturmiljöer, djur-anläggningar som av infrastruktur.

Intäkterna från entréer, försäljningen inom området samt omsättningen hos våra arrendatorer och hyresgäster är helt beroende av hur många och vilka gäster (barn som har fri entré och/eller betalande vuxna) som besöker oss. Det statliga anslaget täcker endast 39 % av Skansens kostnader (2008 täcktes 34 % och 2007 36 %).

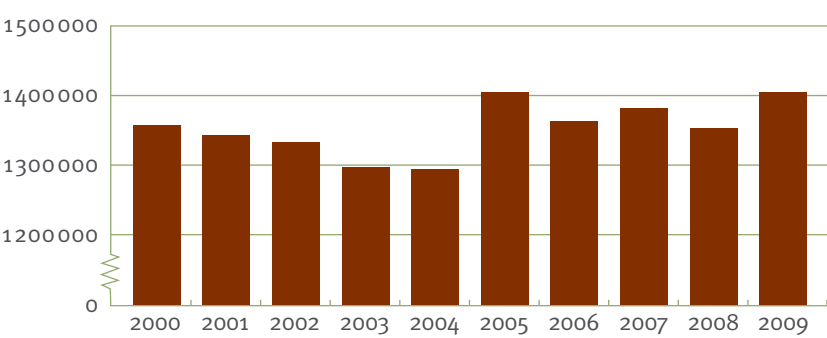
Att vädret spelar en stor roll för gästantalet blir uppenbart och mätbart vid stora högtider och speciellt populära programdagar. Ett tydligt exempel är den sista tisdagen med allsång 2008 som med kraftigt regn hela dagen innebar 4 930 besökare jämfört med motsvarande tisdag 2009 med 17 501 gäster i behagligt sommarväder.

EKONOMISK ÖVERSIKT

Antalet gäster blev 1 405 128, att jämföra med 2008 års siffra på 1 352 245. Ökningen med 52 883 motsvarar 4 %.

Entrépriserna höjdes inför högsäsongen 2009 med 10 kr till 110 kr för en fullt betalande vuxen. Även priset för ett betalande barn (6–15 år) ökade med 10 kronor till 50 kronor under högsäsongen. Sammanlagt steg intäkterna från entréer och årskort med 8,7 mkr från 69 mkr år 2008 till 78 mkr år 2009. Som en effekt av omförhandlade hyresavtal steg intäkterna från arrendatorerna. Även försäljningssiffrorna ökade mellan de bägge åren.

ANTAL GÄSTER

NYCKELTAL	2009	2008	2007	2006	2005
Verksamhetsresultat	13 837	4 532	4 728	7 869	2 208
Eget kapital	53 283	37 872	34 905	30 767	21 621
Likviditet (omsättnings-tillgångar/kortfristiga skulder)	1.55	1.40	1.42	1.32	1.14

På grund av ändrade redovisningsprinciper avseende pensionsavsättningar är nyckeltalen Eget kapital och Likviditet endast jämförbara för de tre senaste åren. En närmare presentation av det ekonomiska utfallet framgår av resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys samt noter. Enligt kraven i Skansens regleringsbrev lämnas en särskild resultatredovisning till regeringen. Mot bakgrund av ovanstående kan konstateras att stadgarnas ändamålsparagraf har tillgodosetts under året.

Medelantalet anställda är oförändrat mellan 2008 och 2009, men antalet säsongsanställda är fler och antalet fast anställda färre år 2009. Löneökningarna mellan de båda åren uppgick till ca 4 % samtidigt som kostnaderna för pensionspremierna ökade med 2 mkr (75 %) när 2008 års rabatt upphörde.

Den stora nedgången på börsen påverkade Skansens resultat negativt under 2008. Under 2009 har värdet återhämtat sig och förbättrar årets resultat med 0,9 mkr.

Omfattningen av större upprustningar och investeringar har varit fortsatt stor. Verksamhetens kostnader för större reparationer och underhåll uppgick till 10,4 mkr (f.å. 7,3 mkr) och investeringar i byggnader, markanläggningar, maskiner, inventarier, fordon och värdepapper uppgick till 8,1 mkr (f.å. 14,2 mkr). Stora resurser har ägnats åt projektering av kommande investeringar och upprustningar. Årets goda resultat och de noggranna förberedelserna är förutsättningar för att planerna ska kunna verkställas.

- Årets resultat på 15,4 mkr disponeras på följande sätt;
- 14,2 mkr reserveras till kommande års större reparationer, underhåll och investeringar
 - 1,2 mkr förs mot egna fonders värdereglering samt mot balanserat resultat.
- En närmare förklaring finns i balansräkningens not 14.

Resultaträkning

Statement of profit and loss

Tkr (KSEK)	Not (Note)	2009	2008
INTÄKTER			
Statsbidrag	1	69 502	58 425
Inträdesavgifter och årskort		77 645	68 977
Program- och aktivitetsintäkter	2	7 914	8 221
Försäljning och lotterier		16 060	15 008
Lokalhyror och arrenden		7 549	7 050
Övriga intäkter	3	13 377	18 654
Summa intäkter		192 046	176 335

KOSTNADER			
Verksamhetens kostnader	4	−70 565	−64 350
Personalkostnader	5	−104 644	−100 171
Av- och nedskrivningar av anläggningstillgångar	6	−3 000	−7 282
Summa kostnader		−178 209	−171 803

VERKSAMHETSRESULTAT		13 837	4 532
---------------------	--	--------	-------

RESULTAT FRÅN FINANSIELLA INVESTERINGAR			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	7	559	1 372
Återförd nedskrivning av aktier		882	0
Nedskrivning av aktier		0	−2 844
Nettoresultat från försäljning av värdepapper	8	134	−92
Räntekostnader		−2	−2
Summa finansiella investeringar		1 573	−1 566

ÅRETS RESULTAT		15 410	2 966
----------------	--	--------	-------

REVENUES
Government grant
Admission fees and season tickets
Revenues from events
Sales and lotteries
Rentals and tenancy fees
Other revenues
Total revenues

COSTS
Operative costs
Staff costs
Depreciation and write-off of fixed assets
Total costs

RESULT OF OPERATIONS

RESULT FROM FINANCIAL INVESTMENTS
Other rental income and similar profit/loss items
Cancelled depreciation of shares
Depreciation of shares
Net return from sale of securities
Interest expenses
Total of financial investments

NET PROFIT/LOSS FOR THE YEAR

Balansräkning

Balance sheet

Tkr (KSEK)	Not (Note)	2009	2008
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar:			
Byggnader och markanläggningar	9	17 070	8 154
Pågående investeringar	10	350	4 213
Fordon, maskiner, inventarier och djur	10	8 341	8 597
		25 761	20 964
Finansiella anläggningstillgångar:			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	11	8 936	7 484
Summa anläggningstillgångar		34 697	28 448
Omsättningstillgångar			
Varulager	12	4 851	4 715
Kortfristiga fordringar:			
Kundfordringar		3 074	3 759
Övriga fordringar		184	886
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	13	4 463	5 616
		7 721	10 261
Kortfristiga placeringar		5 000	0
Kassa och bank		39 409	24 805
Summa omsättningstillgångar		56 981	39 781
Summa tillgångar			
		91 678	68 229
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Grundkapital		4 600	4 600
Egna fonder		1 646	510
Reserverat från egen verksamhet		46 674	32 507
Balanserat resultat		-15 047	-2 711
Årets resultat		15 410	2 966
Summa eget kapital	14	53 283	37 872
Avsättningar			
	15	1 655	1 971
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		9 341	10 001
Övriga skulder		3 259	1 669
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	16	24 140	16 716
Summa kortfristiga skulder		36 740	28 386
Summa eget kapital, avsättningar och skulder			
		91 678	68 229
Ansvarsförbindelser/Ställda panter			
	Inga (None)	Inga (None)	

ASSETS
Fixed assets
Tangible assets
Buildings and land
Current investments
Vehicles, machines, equipment and animals
Financial assets
Investments held as fixed assets
Total fixed assets
Current assets
Stock
Current receivables
Trade debtors
Other receivables
Prepaid expenses and accrued income
Current investments
Cash and bank balances
Total current assets
Total assets
EQUITY, PROVISIONS AND LIABILITIES
Equity
Share capital
Own reserves
Reserves from own operations
Remaining balance
Net profit/loss for the year
Total equity
Provisions
Current liabilities
Accounts payable
Other liabilities
Accrued income and prepaid expenses
Total current receivables
Total equity, provisions and liabilities
Contingent liabilities/Pledged assets

Kassaflödesanalys

Cash flow

Tkr (KSEK)	Not (Note)	2009	2008
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Verksamhetsresultat		13 837	4 532
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet:			
Avskrivningar	6	3 000	7 282
Vinst vid utrangering av inventarier		0	0
Återförd nedskrivning vid försäljning	11	-253	-88
av värdepapper			
Erhållen ränta och utdelning		559	1 372
Resultat vid försäljning av värdepapper		134	-92
Erlagd ränta		-2	-2
Kassaflödet från den löpande verksamheten			
före förändring av rörelsekapital		17 275	13 004
Förändring av rörelsekapitalet:			
Ökning/Minskning av varulagret		-136	677
Minskning/ Ökning av fordringar		2 540	-380
Ökning/Minskning av kortfristiga placeringar		-5 000	5 000
Ökning/Minskning av skulder		8 038	-2 910
Kassaflöde från den löpande verksamheten		22 717	15 391
INVESTERINGSVERKSAMHET			
Förvärv av byggnader och markanläggningar	9	-5 467	-7 680
Förvärv av fordon, maskiner, inventarier och djur	10	-2 329	-6 459
Förvärv av aktier och andelar	11	-318	-59
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-8 114	-14 198
Årets kassaflöde			
Likvida medel vid årets början		24 805	23 612
Likvida medel vid årets slut		39 408	24 805

CURRENT OPERATIONS
Results of operations
Adjustment for items not included in cash flow:
Write-offs
Profit from discarded inventories
Write-down of sales of securities
Interest and dividends received
Return on sales of securities
Interest paid
Cash flow from current operations
prior to change in working capital
Change in working capital:
Increase/Reduction of stock
Reduction/Increase of receivables
Reduction/Increase of current investments
Reduction/Increase of liabilities
Cash flow from current operations
INVESTMENT OPERATIONS
Acquisition of buildings and land improvements
Acquisition of vehicles, machines, inventories and animals
Acquisition of shares and participations
Cash flow from investment operations
Year's cash flow
Liquid assets at beginning of year
Liquid assets at year-end

VÄRDERINGS- OCH REDOVISNINGSPRINCIPER

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd. Samtliga belopp är i tkr.

Stiftelsen Skansens policy är att redovisa de kulturhistoriska byggnaderna till noll kronor. De flesta av Skansens övriga byggnader har skrivits av i samband med uppförande, ombyggnad el dyl. I de fall investeringen inte täckts av reserverade medel och/eller gåvor/bidrag skrivs överskjutande del av på 33 år.

Även investeringar i markanläggningar har i de flesta fall skrivits av i samband med ombyggnation och nyuppförande och täckts av reserverade medel och/eller gåvor och bidrag. De markanläggningar som aktiveras innebär även investeringar i form av byggnationer och/eller maskiner och dessa skrivs normalt av på 10 år.

Fordon, maskiner och inventarier med ett anskaffningsvärde över 10 tkr och med en längre varaktighet än 3 år bokförs som anläggningstillgång. Skansen skriver av IT-utrustning på 3 år. Avskrivningstiden för fordon, maskiner och övriga inventarier bedöms utifrån förväntad ekonomisk livslängd, normalt 5 eller 10 år.

Skansens djur bokförs som anläggningstillgång i den mån anskaffningskostnaden överstiger 10 tkr. Avskrivningstiden bedöms utifrån det enskilda djurets förväntade livslängd, normalt 10 år. Flertalet djur saknar anskaffningsvärde eftersom de förvärvats genom egen uppfödning, byte med andra djurparker eller finns på Skansen som lån.

Skansens innehav av värdepapper har ett långsiktigt syfte men förvaltas aktivt. Aktier och andelar värderas till anskaffningsvärdet. Nedskrivning sker om marknadsvärdet understiger portföljens bokförda värde.

Varulagret är värderat till ett genomsnittligt anskaffningsvärde. Nedskrivning av inkuranta varor sker i samband med inventering.

Fordringar bokförs, efter individuell värdering, till de belopp som beräknas inflyta.

Gåvor skuldbokförs tills dess att gåvogivarens intentioner med gåvan är uppfylld. Först i samband med att kostnader uppstår intäktsbokförs gåvan. Gåvor till investeringar i anläggningstillgångar innebär att investeringen skrivs ner samma år som investeringen görs.

NOT 2 PROGRAM- OCH AKTIVITETSINTÄKTER

Inom Skansen ordnas en mängd stora och små aktiviteter, av såväl nöjes- som kulturhistorisk karaktär, som genererar intäkter.

Fördelning	2009	2008
Skansen gemensamt	1 979	1 864
Service- o säkerhetsavdelningen	203	198
Informationsavdelningen	71	60
Försäljningsavdelningen	585	526
Kulturhistoriska avdelningen	860	659
Visningsavdelningen (del av året)	200	552
Park- och trädgårdsavdelningen	2	4
Programavdelningen	3 201	3 351
Zoologiska avdelningen	697	820
Byggnadsavdelningen	116	187
Summa	7 914	8 221

En omorganisation i olika etapper under 2009 gör att intäkternas fördelning mellan de olika avdelningarna inte är jämförbara.

NOT 3 ÖVRIGA INTÄKTER

I övriga intäkter ingår anställningsstöd, gåvor, sponsorintäkter till den löpande verksamheten, försäkringsersättningar, samt konsumtionsavgifter från arrendatorerna.

Specifikation	2009	2008
Anställningsstöd	1 594	1 528
Vidarefakturerade konsumtionsavgifter	3 982	3 965
Gåvor	1 433	10 119
Försäkringsersättningar	612	101
Sponsorintäkter	3 746	927
Utdelningar från anknutna stiftelser	1 122	1 173
Övrigt	888	841
Summa	13 377	18 654

Bland 2008 års gåvor finns bidraget till upprustningen av Gubbyllan samt Brandkontorets gåva till fasadrenoveringen av Tottieska gården.

NOT 4 VERKSAMHETENS KOSTNADER

Fördelning	2009	2008
Skansen gemensamt	5 114	6 801
Service- o säkerhetsavdelningen	3 267	3 133
Informationsavdelningen	4 305	4 140
Försäljningsavdelningen	7 208	7 530
Kulturhistoriska avdelningen	2 124	1 609
Visningsavdelningen (del av året)	66	311

Zoologiska avdelningen	2 426	2 544
Park- och trädgårdsavdelningen	6 579	5 180
Programavdelningen	9 703	8 964
Byggnadsavdelningen	19 387	16 834
Planerade reparationer och underhåll	10 386	7 304
Summa	70 565	64 350

En omorganisation, genomförd i olika etapper, under 2009 gör att kostnadernas fördelning mellan de olika avdelningarna inte är jämförbara.

NOT 5 PERSONALKOSTNADER

Medelantalet anställda	2009	2008
Antal anställda	237	237
• varav män	42 %	41 %
• varav säsongsanställda	65	62
• varav säsongsanställda män	32 %	32 %

Av styrelsens sju ordinarie ledamöter är tre kvinnor och tre män. En ledamot är vakant. Skansenchefen är man och av de åtta avdelningscheferna är tre kvinnor och fem män.

Löner och ersättningar till	2009	2008
Styrelsen och Skansenchefen	1 158	1 105
Tillsvidareanställd personal	55 243	53 525
Säsongsanställd personal	17 674	16 569
Summa	74 075	71 199

Sociala avgifter, pensioner mm	2009	2008
Arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar	22 320	22 722
Pensionskostnader inkl löneskatt	5 927	3 498
Övriga personalkostnader	2 322	2 752
Summa	30 569	28 972

Totalt	104 644	100 171
---------------	----------------	----------------

Skansenchefen har, förutom ordinarie månadslön, rätt till en pensionsförsäkring enligt ITP-planen samt en pensionsförsäkring hos valfritt försäkringsbolag. Den sammanlagda pensionspremien, utöver ITP, år 2009 var 165 tkr (f.å. 162 tkr). Uppsägningstiden från Skansens sida är 18 månader.

Sjukfrånvaron under perioden	2009	2008
Total sjukfrånvaro	6,36 %	6,34 %
• varav kvinnor	5,80 %	6,06 %
• varav män	7,14 %	6,73 %

Sjukfrånvaron fördelad per åldersgrupp	2009	2008
• 50 år och äldre	8,23 %	8,51 %
• 30–49 år	5,35 %	5,45 %
• 29 år och yngre	3,46 %	1,51 %

Sjukfrånvaro som är längre än 60 dagar i följd omfattar 64,42 % av den totala sjukfrånvaron (f.å. 66,13 %).

NOT 6 AV- OCH NEDSKRIVNINGAR

Inga nedskrivningar har skett under 2009.

	2009
Nedskrivning	0
Övriga avskrivningar	3 000
Summa av- och nedskrivningar	3 000

NOT 7 ÖVRIGA RÄNTEINTÄKTER OCH LIKANDE RESULTATPOSTER

	2009	2008
Erhållna räntor	257	1 073
Erhållen utdelning	302	299
	559	1 372

NOT 8 NETTORESULTAT FRÅN FÖRSÄLJNING AV VÄRDEPAPPER

	2009	2008
Vinst vid försäljning av värdepapper	364	185
Förlust vid försäljning av värdepapper	–230	–277
	134	–92

NOT 9 BYGGNADER OCH MARKANLÄGGNINGAR

	2009
Byggnader	
Ingående anskaffningsvärde	28 089
Årets anskaffning	0
Utgående anskaffningsvärde	28 089

Ingående nedskrivning	–14 905
Årets nedskrivning	0
Utgående nedskrivning	–14 905

Ingående avskrivning	–5 945
Årets avskrivning	–287
Utgående avskrivning	–6 232

Akkumulerade av- och nedskrivningar	–21 137
-------------------------------------	---------

Bokfört värde byggnader	6 952
-------------------------	-------

Markanläggning

Ingående anskaffningsvärde	4 564
Årets anskaffning	9 680
Utgående anskaffningsvärde	14 244

Ingående nedskrivning	−210
Årets nedskrivning	0
Utgående nedskrivning	−210

Ingående avskrivning	−3 438
Årets avskrivning	−477
Utgående avskrivning	−3 915

Ackumulerade av- och nedskrivningar	−4 125
-------------------------------------	--------

Bokfört värde markanläggningar	10 119
--------------------------------	--------

Summa bokfört värde byggnader och markanläggningar	17 071
--	--------

Pågående nyanläggningar	0
-------------------------	---

Renoveringen av Skånska Gruvan slutfördes under 2002. Den summa som ej täckts av reserverade medel avskrivs på 33 år. Restaurangbyggnaden har tidigare avskrivits med ett belopp som motsvarat amorteringen av ett lån samt en nedskrivning med den värdeminskning byggnaden kan anses ha haft sedan lånets slutamortering. Från och med 2002 avskrivs resterande värde på 33 år.

Under 2008 har Gubbhyllan genomgått en större renovering och köket byggts till. Tillbyggnaden har bokförts som en anläggningstillgång som nedskrivits eftersom den finansierats med externa bidrag.

Restaurangbyggnadens taxeringsvärde uppgår till 15 800 tkr. Övriga byggnader saknar taxeringsvärde. Mälarvattenanläggningen finns bokförd som markanläggning och är efter 10 år, helt avskriven i och med utgången av 2006.

Under 2009 färdigställdes den utvidgning av visentanläggningen som påbörjades under 2008. Som markanläggning har även investeringen i ett fjärrvärmenät bokförts.

NOT 10 FORDON, MASKINER, INVENTARIER OCH DJUR

Under 2009 har IT-utrustning och fordon till ett sammanlagt anskaffningsvärde av 1 023 tkr (f.å 751 tkr) utrangerats.

	2009
Ingående anskaffningsvärde	23 400
Årets utrangering	−1 023
Årets anskaffning	1 979
Utgående anskaffningsvärde	24 356

Ingående nedskrivning	−1 413
Årets nedskrivning	0
Utgående nedskrivning	−1 413

Ingående avskrivning	−13 389
Årets utrangering	1 023
Årets avskrivning	−2 236
Utgående avskrivning	−14 602

Bokfört värde	8 341
---------------	-------

Pågående anläggningar	350
-----------------------	-----

Under 2009 har arbetet med att förse Skansens bergbana med ny styr- och reglerutrustning påbörjats och bokförts under pågående anläggningar.

Skansen har dessutom avtal avseende finansiell leasing av två stycken traktorer/redskapsbärare, en städmaskin för utomhusbruk samt elva elbilar och en kopieringsmaskin vars leasingavgifter bokförs som hyreskostnad. (Enl. BFNAR 2000:4). Kostnaden 2009 uppgick till 433 tkr (f.å 564 tkr).

NOT 11 AKTIER, ANDELAR OCH RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Aktier och andelar:	2009
Ingående anskaffningsvärde	7 434
Årets anskaffning	1 622
Årets försäljning	−933
Utgående anskaffningsvärde	8 123

Värdereglering aktier och andelar:	2009
Nedskrivet tidigare år	−2 756
Återföring vid försäljning	253
Återförd nedskrivning i bokslutet	882
Utgående värdereglering	−1 621

Räntebärande värdepapper:	2009
Ingående anskaffningsvärde	2 806
Årets anskaffning	103
Årets försäljning	−475
Utgående anskaffningsvärde	2 434

Summa bokfört värde	8 936
Marknadsvärde	9 484

NOT 12 VARULAGER

Nedskrivning av inkuranta varor, till ett värde av 219 tkr (f.å 352 tkr), har skett i samband med inventering.

NOT 13 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA INTÄKTER

	2009	2008
Förutbetalda kostnader	1 941	2 419
Upplupna intäkter:		
Upplupna hyresintäkter	890	530
Bankinsättningar efter årsskiftet	762	1 424
Upplupna anställningsstöd	233	145
Upplupna ersättningar för turistkort	348	387
Övriga upplupna intäkter	289	711
Summa	4 463	5 616

NOT 14 FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL

	Grundkapital	Egna fonder	Reserverat från egen verksamhet	Balanserat resultat	Årets resultat
Belopp vid årets ingång	4 600	510	32 506	-2 711	2 966
Omföring av föregående års resultat				2 966	-2 966
Återförd nedskrivning av värdepapper		1 135		-1 135	
Förändring av investeringsreserver			14 167	-14 167	
Årets resultat					15 410
Belopp vid årets utgång	4 600	1 645	46 673	-15 047	15 410

NOT 15 AVSÄTTNINGAR

Stiftelsen Skansen har pensionsårtagande enligt FPG/PRI. Beloppet finns bokfört under avsättningar fr o m 2008. Under avsättning bokförs fr o m 2008 även upplupen löneskatt.

	2009	2008
Pensionsårtagande enligt FPG/PRI	1 332	1 586
Upplupen löneskatt på pensionsårtagande	323	385
Summa	1 655	1 971

NOT 16 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER

	2009	2008
Villkorade gåvor/bidrag och fondavkastningar	9 580	2 412
Semesterlöneskuld	4 655	4 659
Upplupna löner och sociala avgifter	5 459	5 999
Övriga upplupna kostnader	2 046	1 191
Förutbetalda hyresintäkter	945	1 034
Förutbetalda årskort	1 454	1 229
Övriga förutbetalda intäkter	1	192
Summa	24 140	16 716

I december 2009 tecknades ett sponsringsavtal med Konsumentföreningen Stockholm. Delbetalningen har bokförts som villkorat bidrag över årsskiftet.

Styrelsens underskrifter

Signatures of the Board

Stockholm 2010-02-17

Maria Norrfalk
Ordförande
Chair

Cecilia Björk

Henrik Ekman

Katarina Frost
Ersättare
Substitute

Christina Mattsson

Sverre Sjölander

John Brattmyhr
Skansenchef
Director

Vår revisionsberättelse har lämnats 2010-02-24

Our audit report was presented on 24th February 2010

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor
Authorized Public Accountant

Ulla-Kari Fällman
Verksamhetsrevisor
Accountant

För värdefullt samarbete och stöd under 2009 vill Skansen framföra sitt varma tack till:

ALMA	Skogssällskapet
Barbro Osher Pro Suecia Foundation	Skogsvårdsstyrelsen
Betongindustri	SOS Barnbyar
Blixten & Co	Statens Kulturråd
Bonnier Carlsen	Stiftelsen Friends
Calle Flygare Teaterskola	Stiftelsen Sveriges Nationaldag
Carl Malmstens Centrum för Träteknik och Design, vid Linköpings universitet	Stockholms Hantverksförening
Cementa	Stockholms Handvävare
Centrum för biologisk mångfald	Stockholms Läns Blåsarsymfoniker
Centrum för lättläst	Stockholms Miljöförvaltning
Civilförsvarsförbundet Stockholm	Stockholms stad, Kulturförvaltningen
Folkets Hus och Parker	Stockholms stad, Utbildningsförvaltningen
Fortum	Stockholms Stadsbibliotek
Friluftsfrämjandet Stockholm	Stockholms Universitet
Fritidsutvecklarna Idrottsförvaltningen	Studiefrämjandet
Fruktbudet	Studieförbundet Vuxenskolan
FUB	Stödföreningen Gershedens Folkets Hus
Föreningen Storstockholms Koloniträdgårdar	Sveaskog
Gaaltije – Sydsamiskt kulturcentrum	Svenska Federationen av Pueri Cantores
Hantverksakademien	Svenska Jägareförbundet
ICA Handlarna Öst	Svenska Kyrkan i Stockholms Stift
IOGT-NTO	Svenska Metallindustriarbetareförbundet
Jernarbetarnas verkstadsklubb	Svenska Naturskyddsföreningen
Junibacken	Svenska Rovdjursföreningen
Järnhandelns Intresseförening	Svenska Russavelsföreningen
Koloniträdgårdsförbundet	Svenska Samernas Riksförbund
Konsumentföreningen Stockholm	Sveriges Radio Berwaldhallen
Kungl. Skogs- och lantbruksakademien	Sveriges Körförbund
Live Nation	Sveriges Television
LRF	Swedish Match
Maxit	Sweetwater Production AB
Naturvårdsverket	Swedish Traditional Events
Norges Ambassad	Södermalms Stadsdelsförvaltning
Polarbröd	Teaterföreningen Krut
Postmuseum	Träarbetarnas museum
Rabén & Sjögren	TV4
Riksantikvarieämbetet	Viltskadecenter
Rovdjurscentret D5 Stora	Världsnaturfonden WWF
Rädda Barnen	
Samfundet Nordiska museets och Skansens Vänner	Samt till Harriet Tengberg och Sten Modéer, som här får representera alla enskilda gåvogivare.
Samp	We should also like to thank Harriet Tengberg and Sten Modéer as representatives of numerous private contributors.
SH Bygg	

Stiftelsen Skansen
Box 27807
SE-115 93 Stockholm
Sweden
www.skansen.se

SKANSEN